

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Nadejda Toma, Petru Moraru,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Dorina Tăuț, împotriva sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 19 aprilie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015, în privința inculpatului

Talambuța Leonid Mihail, născut la 06 octombrie 1954 în regiunea Donețk, Ucraina, locuitor al mun. Chișinău, str. Al. Pușkin 28 ap. 9, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>16.04.2009 – 19.04.2011,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>01.11.2011 – 07.06.2012,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>23.10.2012 – 15.01.2013,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>09.04.2013 – 26.09.2013,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>03.03.2014 – 27.05.2014,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>24.07.2014 – 10.06.2015,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>12.01.2016 – 30.03.2016.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 19 aprilie 2011, Talambuța Leonid a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. a) Cod penal, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Talambuța L. este învinuit că, în perioada lunilor martie-septembrie 2008, acționând din interes material, activând în baza licenței nr.00106 din 25 septembrie 2001 în calitate de avocat al Biroului individual de avocați „Talambuța”, situat în mun. Chișinău, a extorcat și primit în diferite rate de la Doico I. suma de 10.500 Euro, echivalentul a 164.005,8 lei conform cursului valutar, susținând ca are influență asupra judecătorilor instanțelor judecătorești, care au examinat cauza penală pornită în privința nepotului său Doicu R., pentru a-i influența să primească în cadrul cauzei penale examinate hotărâri care l-ar absolvi sau i-ar ușura pedeapsa penală ultimului.

Ulterior, tot el, în perioada 19 octombrie 2008 - 24 octombrie 2008, acționând din interes material, activând în baza licenței nr.00106 din 25 septembrie 2001 în calitate de avocat al Biroului individual de avocați „Talambuța”, situat în mun. Chișinău, susținând că are influență asupra procurorului care reprezintă acuzarea de stat pe cauza penală pornită în privința lui Doicu R., a extorcat de la Doico I. suma de 2500 Euro și la 24 octombrie 2008 a primit, în fața magazinului „Fourchette”, situat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 10, suma de 3200 dolari SUA, ceea ce conform cursului valutar constituie 33.016,64 lei, în scopul de a-l determina pe procuror să nu atace în instanța de judecată ierarhic superioară decizia primită în cadrul examinării cauzei penale nominalizate, care era favorabilă pentru el.

Astfel, inculpatul a fost învinuit de primirea și extorcarea de bani pentru sine sau pentru o altă persoană, comisă intenționat de către o persoană care susține că are influență asupra unui funcționar, în scopul de a-l face să nu îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiunile lui de serviciu, săvârșită cu primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 197.022,44 lei, acțiunile lui fiind încadrate în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat în luna martie 2008, la solicitarea lui Doicu R., a încheiat cu acesta contractul de asistență juridică, conform căruia onorariul lui ca avocat constituia 11.000 euro. Rudele lui Doicu R. au achitat, în avans, echivalentul a 500 euro, fiindu-le eliberată chitanță pentru suma respectivă. La sfârșitul lunii aprilie 2008, el a depus un recurs asupra sentinței. La 05 iunie 2008, a fost contactat de Doico I. și la propunerea acestuia s-au întâlnit lângă magazinul „Fourchette”, unde i-au fost transmiși 3000 euro, iar la 06 iunie 2008, Doico I. s-a prezentat în biroul lui, unde i-a mai transmis suma de 5000 euro, refuzând să semneze careva chitanțe, sub pretextul că se grăbește. La insistența lui, pe 22 iunie 2008, la birou s-a prezentat Doicu R., care a semnat o chitanță de confirmare, potrivit căreia în casa întreprinderii individuale a fost introdusă suma de 126.400 lei. La 11 iulie 2008, banii primiți de la Doico I. și de la alți clienți, au fost depuși pe contul întreprinderii conform ordinului de încasare nr. 11. După examinarea cauzei, Doico I. i-a promis că îi va transmite restul sumei. La 18 octombrie 2008, întâlnindu-se cu Doicu R., i-a comunicat că Doico I. nu i-a achitat toată suma, conform contractului încheiat. Acesta, contactându-l pe tatăl său, a indicat că lui Doico I. i-a fost transmisă suma de 16.000 euro pentru achitarea serviciilor avocatului, iar ultimul afirmă că suma indicată a fost transmisă integral avocatului. Convingându-se că declarațiile lui Doico I. nu corespund adevărului, acesta a zis că se va clarifica. La 22 octombrie 2008 a fost contactat de o persoană

necunoscută, care i-a comunicat că Doico I. îi va achita restul sumei, de 2500 euro, conform contractului. La 23 octombrie 2008 a fost contactat de Doico I., ulterior întâlnindu-se lângă magazinul „Fourchette”, acesta i-a comunicat că îi va achita restul sumei de 2500 euro. La 24 octombrie 2008, s-au întâlnit în același loc, unde Doico I. i-a transmis suma de 3200 dolari. La rugămintea acestuia, el l-a telefonat pe Doicu R., confirmând că i-au fost achitați integral banii, dar ulterior a fost reținut. Dispune de probe documentare că toți banii primiți de la Doico I. au fost declarați ca venit și impozitați.

Partea vătămată Doico I. a relatat că la rugămintea nepotului său Doicu R., s-a prezentat la biroul avocatului Talambuța L., unde a achitat 400 euro pentru încheierea contractului. Ulterior, a mai achitat 500 euro, pentru a urgenta examinarea cauzei. În luna august 2008, fiindu-i comunicat că examinarea cauzei a fost amânată pentru luna septembrie-noiembrie, a solicitat restituirea banilor. A doua zi, avocatul i-a întors suma de 500 euro și actele. Aproximativ peste 2 săptămâni, la insistența nepotului său, Doicu R., i-a transmis inculpatului suma de 500 euro și actele primite. În luna iunie 2008, avocatul i-a spus că pentru eliberarea lui Doicu R. este necesară suma de 10.000 euro, care urmau a fi transmiși judecătorului și procurorului, care examinează cauza. La 29 iunie 2008, i-a transmis suma de 5500 euro. La 23 septembrie 2008, Doicu R. a fost eliberat și inculpatul i-a spus că, pentru ca procurorul să nu atace hotărârea, urmează a fi achitați 2500 euro. Atunci ***el s-a certat cu Doicu R. și, deoarece nu mai avea bani, s-a adresat la poliție.*** În luna octombrie 2008, s-a întâlnit cu inculpatul lângă magazinul „Fourchette” și i-a transmis suma de 3200 dolari SUA, după ce inculpatul a fost reținut de poliție. ***În total, i-a transmis inculpatului suma de 11.400 euro.***

Martorul Lisovaia A. a indicat că, activând în calitate de asistent la biroul avocatului Talambuța L., în martie 2008, la indicația lui a perfectat contractul pentru acordarea asistenței juridice lui Doicu R., fiind indicată suma de 11.000 euro, care a fost semnat la Penitenciarul nr. 13, unde se deținea Doicu R. Peste câteva zile, la birou s-a prezentat Doicu I., care a achitat, în avans, echivalentul a 500 euro. La începutul lunii iulie 2008, Doico I. a mai achitat 5000 euro, iar peste câteva zile la birou s-a prezentat Doicu R., care a semnat, în locul lui Doico I., un bon de plată în sumă de 126.000 lei. De la inculpat cunoaște că, acesta i-a restituit lui Doico I. suma de 4000 euro, pe care ultimul i-a întors-o înapoi în rate. În septembrie 2008, inculpatul a fost contactat telefonic de către Doico I., în repetate rânduri, la 23 septembrie 2008 Doicu R. a fost eliberat, iar la 24 septembrie 2008 inculpatul a fost reținut.

Martorul Noni V. a declarat că, la recomandarea lui, Doicu R. a încheiat contractul de asistență juridică cu avocatul Talambuța L., în sumă de 11.000 euro, banii fiindu-i transmiși de tatăl său, care se afla în Rusia.

Martorul Doicu R. a relatat că avocatul L. Talambuța i-a fost recomandat de un condamnat, cu care se deținea în aceeași celulă. Contactându-l telefonic, inculpatul s-a prezentat în penitenciar și a fost de acord să-i acorde servicii de asistență juridică, solicitând suma de 11.000 euro. Suma convenită a fost achitată inculpatului de către moșul său Doico I. El personal nu i-a transmis careva bani.

Declarațiile inculpatului au fost confirmate prin probele prezentate în instanța de fond.

Astfel, conform cererii scrise și semnate personal de Doicu R., acesta a solicitat prezentarea avocatului L. Talambuța în Penitenciarul nr. 13, pentru a încheia cu el un contract de asistență juridică, contra sumei onorariului de 11.000 euro.

Totodată, potrivit originalului contractului privind acordarea asistenței juridice, cu nr. 12, încheiat la 05.03.2008 între L. Talambuța și Doicu R., în pct. 3.1 este indicată plata pentru serviciile urmate a fi prestate în sumă de 11.000 euro, iar în pct. 3.2. este scris avansul de 500 euro, care urma a fi achitat anticipat.

Martorul Doicu R. a declarat că el, personal a încheiat contractul nominalizat cu L. Talambuța, în incinta Penitenciarului 13.

Prin bonul de plată seria DC nr. 480248 din 05.03.2008, se confirmă că Doicu R., la data indicată, i-a achitat inculpatului 8400 lei cu titlu de avans, conform contractului respectiv.

Potrivit bonului de plată seria EA nr. 809210 din 22.06.2008, Doicu Vladimir, la data indicată în bon a achitat în casa Biroului individual al avocatului "Talambuța" suma de 126.400 lei, ca onorariu pentru asistența juridică acordată lui Doicu R., în baza contractului nominalizat.

Conform registrelor bonurilor de plată ale BIA "Talambuța" pentru anul 2008, bonurile de plată DC nr. 480248 și EA nr. 809210 erau scrise și sigilate în ordinea numerotației crescânde și în ordine cronologică.

Prin certificatul nr. 2009-12-27/34101017, eliberat la 27.12.2009, Editura de Imprimare "Statistica" confirmă că, anume astfel de bonuri de plată au fost eliberate BIA "Talambuța" pe parcursul anilor 2001-2009.

Deci, circumstanțele expuse, pe deplin, confirmă veridicitatea bonurilor de plată prezentate de apărare.

Potrivit ordinului de încasare nr. 11 din 11.07.2008, inculpatul a depus pe contul bancar al BIA "Talambuța" suma de 146.700 lei, care constituia venitul pentru activitatea lui profesională.

În declarația Forma VEN 08, nr. 01, cu privire la impozitul pe venit al BIA "Talambuța" pe perioada fiscală a anului 2008, este indicată suma venitului obținut de contribuabil în mărime de 235.200 lei.

Conform ordinului de plată nr. 3 din 31.03.2009, BIA "Talambuța" a achitat impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător pe anul 2008 în mărime de 23.488 lei.

Prin urmare, probele administrate de apărare susțin afirmația inculpatului că, contractul de asistență juridică cu Doicu R. a fost încheiat cu respectarea procedurii stabilite, sumele achitate avocatului au fost declarate ca venit și supuse impozitării conform prevederilor legislației în vigoare, și infirmă învinuirea lui în extorcarea acestor sume.

Totodată, nu pot fi reținute unele declarații ale părții vătămate Doico I., a martorilor Doicu V., Malic M. și Malic G., deoarece conțin divergențe esențiale și contravin circumstanțelor cauzei.

Astfel, Doicu V. a indicat că nu a fost în biroul inculpatului, nu a vorbit cu acesta, nu l-a telefonat și nu i-a transmis nici o sumă de bani.

Însă, bonurile de plată DC nr. 480248 din 05.03.2008 și EA nr. 809210 din 22.06.2008 au fost semnate personal de acesta, fiind indicat cine și ce sume de bani a achitat pe contul BIA "Talambuța" la data indicată.

Mai mult, declarațiile părții vătămate și ale martorilor contravin învinuirii înaintate inculpatului. Astfel, ultimul este învinuit că în perioada martie-septembrie 2008 a extorcat și a primit de la Doico I. 10.500 euro, iar în perioada 19.10.2008-24.10.2008 a extorcat 2500 euro și la 24.10.2008, tot de la Doico I. a primit 3200 dolari, echivalentul a 2500 euro. Reieșind din învinuirea înaintată, inculpatul a primit de la Doico I., în rate, în total suma de 13.000 euro. Însă, acesta a declarat în instanță că a transmis inculpatului 11.400 euro, martorul Malic G. cunoaște că Doico I. a transmis avocatului aproximativ 12.000 euro, Doicu V. – 12.500 euro, iar Doicu R. – 11.000 euro.

În cadrul cercetării judecătorești, s-a confirmat că în lunile ianuarie-februarie 2008, inculpatul nu i-a cunoscut pe Doicu R., Doico I. nici alte rude ale lor. Doicu R. s-a adresat către L. Talambuța cu solicitarea de a-i fi acordată asistență juridică, fapt ce se confirmă prin cererea scrisă și semnată de el. Fiind încheiat contractul de asistență juridică, în care onorariul avocatului constituie 11.000 euro, rudele lui Doicu R. au achitat avansul în mărime de 400 euro. Inculpatul a declarat sumele primite de la Doico I. ca venit și le-a supus impozitării. În baza contractului încheiat, avocatul a emis mandat, acordând serviciile juridice solicitate. Ulterior, fiind adoptate hotărâri favorabile lui Doicu R., acesta a fost eliberat. Potrivit descifrărilor convorbirilor telefonice și înregistrării video a conversației între inculpat și partea vătămată, inițiativa în fixarea întâlnirilor și efectuarea acțiunilor ulterioare, de fiecare dată aparține lui Doico I., în declarațiile inculpatului nefiind conținut ceva ce poate fi interpretat ca extorcarea de bani de la partea vătămată.

În circumstanțele expuse, instanța a concluzionat că, Doico I. și rudele lui urmăresc scopul de a obține restituirea sumelor achitate pentru serviciile juridice acordate în realitate de avocatul L. Talambuța.

3. Procurorul în Secția conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale, Maxim Gropa, a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal la 7 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1500 u. c., fiind admisă integral acțiunea civilă.

Apelantul a indicat că probele administrate au confirmat intenția directă a inculpatului în comiterea infracțiunii de trafic de influență. Instanța de fond, achitând inculpatul, a ignorat totalmente probele acuzării, punând la baza sentinței doar declarațiile inculpatului.

Mai mult, prezentarea doar în instanța de judecată a contractului de prestare a serviciilor de asistență juridică, suficient pentru instanța de judecată ca să aprecieze critic totalitatea de probe, demonstrează că acest contract nu a existat, fiind întocmit ulterior de către inculpat prin metode mișelești, cu amenințarea aplicării violenței față de Doicu R. și rudele acestuia, fapt confirmat prin declarațiile martorilor Doico I., Doicu V., Doicu R., Doicu M.

Inexistența contractului a fost confirmată și prin perchezițiile efectuate la domiciliul și locul de muncă al inculpatului.

Acțiunile procesuale în cadrul urmăririi penale au fost efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție, iar acțiunile părții vătămate au fost realizate în cadrul măsurii operative de investigație, controlul transiterii banilor, fiind autorizat de judecătorul de instrucție.

Totodată, instanța de fond nu a combătut faptul solicitării și primirii banilor de către inculpat, circumstanțele fiind stabilite prin înregistrările video efectuate în cadrul întâlnirilor avute între inculpat și partea vătămată. Instanța nu a dat o apreciere acțiunilor date, lăsând în umbră și motivul comiterii infracțiunii.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2012, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Talambuța L. a fost condamnat în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 ani închisoare, cu amendă în mărime de 700 u. c.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani.

De la Talambuța L. s-a încasat în beneficiul lui Doicu I. 3200 dolari SUA. În rest, acțiunea civilă a fost admisă în principiu.

Instanța de apel a statuat că vinovăția inculpatului este dovedită prin probele administrate pe caz.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat aplicarea nemotivată față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal.

5.1. Partea vătămată Doicu I., la fel, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea parțială a deciziei nominalizate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, fiind admisă integral acțiunea civilă.

Recurentul a indicat că sentința este neîntemeiată în latura civilă și a pedepsei penale aplicate inculpatului, deoarece este prea blândă.

5.2. Au declarat recursuri ordinare inculpatul și avocatul Vîzdoga Ion, solicitând casarea deciziei respective și menținerea sentinței.

Recurenții au specificat că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 ianuarie 2013, recursul părții vătămate a fost respins ca inadmisibil.

Recursurile declarate de procuror, de inculpat și de avocatul Vîzdoga Ion, au fost admise, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel corect a stabilit că partea vătămată urmează să se adreseze în ordinea procedurii civile pentru stabilirea cuantumului despăgubirilor. Mai mult, la materialele cauzei lipsește o hotărâre, în ordinea prevederilor art. 223 Cod de procedură penală, privind recunoașterea în calitate de parte civilă a lui Doico I.

Instanța de apel, casând sentința de achitare, s-a limitat doar la probele cercetate de instanța de fond, nefiind efectuate careva acțiuni procedurale, ce nu au

fost înfăptuite de prima instanță sau au fost efectuate cu încălcarea legii, pronunțând o nouă hotărâre de condamnare în baza probelor ce au stat la baza achitării inculpatului.

Astfel, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, în instanța de apel procurorul a solicitat audierea suplimentară a martorilor Doicu R., Doicu V. și Doicu M, declarațiile lor fiind apreciate critic de către instanța de fond.

Însă, în ședința ulterioară procurorul a renunțat la audierea martorilor indicați solicitând doar vizionarea secvențelor video și audio, alte probe nefiind prezentate de către acuzare.

Or, pentru un probatoriu legal, la pronunțarea unei hotărâri de condamnare a inculpatului, după o sentință de achitare a ultimului, declarațiile martorilor urmau a fi obținute cu respectarea principiilor nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei.

Instanța de apel nu era în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de către instanța de fond, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel. Or, în sensul art. 24 alin. (2), 26 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, iar judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii.

Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Or, în cazul în care procurorul, care conform art. 53 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, reprezintă acuzarea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele respective de acuzare nu a insistat la prezentarea acestor probe – audierea pe viu a martorilor, instanța de apel la judecarea cauzei, conform legii, din oficiu nu era în drept să-și asume atribuțiile de acuzator – de aducere în judecată a probelor de vinovăție a inculpatului.

Potrivit art. 314 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel a creat părții acuzării și părții apărării condiții egale și necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei.

În hotărârea pe cauza Ștefan vs. România din 06.04.2010, CtEDO a statuat că procurorul avea obligația de a rectifica pretinsele erori înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive (decizia instanței de apel este definitivă și executorie), respectiv pentru promovarea căilor ordinare de atac, ceea ce nu s-a întâmplat în speță.

Totodată, conform jurisprudenței CtEDO, remiterea cauzelor la rejudecare este în mod obișnuit dispusă ca rezultat al erorilor comise de instanțele ierarhic inferioare, repetarea unor asemenea retrimiteri în cadrul unuia și aceluiași proces, dezvăluie o deficiență gravă a sistemului judecătoresc, ceea ce afectează dreptul persoanei la un proces echitabil într-un termen rezonabil, drept garantat de art. 6 alin. (1) CEDO.

Instanța de apel nu a constatat fapta criminală pentru care a condamnat inculpatul și, în mod repetat, a descris argumentarea încadrării juridice a faptei, constatând că ”versiunea apărării, precum că suma de 10.500 euro, primiți de la Doico I., constituie onorariul avocatului pentru asistența juridică nu este dovedită, confirmându-se faptul, că inculpatul Talambuța L., susținând că poate influența

asupra judecătorilor și procurorilor, în scopul adoptării unei hotărâri favorabile pentru Doicu R., a estorcat de la Doico I. această sumă.”

Ulterior, instanța de apel a indicat că ”reieșind din faptul că suma de 10.500 euro conține și onorariul avocatului, nu se poate aprecia ce sumă este prejudiciul material, pentru partea vătămată, Doico I. Totodată, este stabilit că el a transmis suma de 3200 dolari SUA, bani care nu i se cuveneau lui Talambuța L. și această sumă urmează a fi încasată de la inculpat în beneficiul lui Doico I., în rest, acțiunea civilă urmează a fi admisă în principiu”.

La fel, instanța de apel a lăsat fără soluționare faptul că organul de urmărire penală a comis o încălcare de competență, deoarece inculpatul a activat anterior în organele procuraturii, a plecat la pensie, ulterior având statutul de procuror-pensionar, conform prevederilor art. 34 alin. (1), (4) al Legii cu privire la procuratură din 14.03.2003, precum și a prevederilor art. 74 alin. (3) al Legii cu privire la procuratură din 17.03.2009, acest lucru fiind cunoscut la etapa urmăririi penale și asupra căruia instanța de apel nu s-a expus.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2013 apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că nu au fost prezentate probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar dovedi vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, aceasta fiind bazată, în exclusivitate, pe presupuneri care nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, dubiile neînlăturate urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

8. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei și rejudecarea cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2014, recursul a fost admis, casată total decizia atacată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind redacte în decizie, iar celelalte fiind integral ignorate, neanalizate, neapreciate, ca urmare nefiind elucidate faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

Instanța de apel, și-a făcut concluzii generale, fiind admise și a apreciat prioritar declarațiile inculpatului, care are dreptul de a nu se autoincrimina și un cumul de probe prezentate de către partea apărării numai la etapa cercetării judecătorești în instanța de fond, iar declarațiile părții vătămate și a martorilor acuzării au fost apreciate critic la general, fără a argumenta concluzia data. Celelalte probe cercetate au fost ignorate totalmente, nefiind analizate, apreciate și, ca urmare, nu s-a expus nici asupra admiterii și nici a respingerii acestora.

Este prematură concluzia instanței de apel privind achitarea inculpatului, deoarece nu a analizat la modul convenit acțiunile și intenția lui, prin prisma aprecierii juste a interceptărilor telefonice, a declarațiilor părții vătămate, a martorilor Doicu R. și Doicu M., care au confirmat că banii în sumă de 10.500 euro și 2500 euro primiți

de către inculpat au fost transmiși pentru influențarea judecătorilor și procurorilor care examinau cauza lui Doicu R., în cumul cu celelalte probe cercetate.

Eroarea de fapt constă în discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține, urmată de o încadrare juridică greșită, fiind ignorate semnele calificative ale traficului de influență și anume pretinderea și primirea de bani.

Conform dispozitivului sentinței, inculpatul a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar conform dispozitivului deciziei instanței de apel, sentința a fost menținută fără careva modificări. Însă în partea motivatoare a deciziei, inculpatul a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. a) Cod penal, condiții în care „motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii”.

Instanța de apel a ignorat indicațiile instanței ierarhic superioare, care în decizia sa a specificat asupra erorilor comise de către instanța de apel: pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare în baza probelor ce au stat la baza achitării inculpatului; în fața instanței partea apărării a insistat asupra adresării întrebărilor martorilor la care s-a referit instanța de apel în decizia adoptată, fără a-i audia, însă aceștia nu au fost prezenți în ședința judiciară, prin ce a fost încălcat dreptul la apărare; instanța de apel practic nu a constatat fapta criminală pentru care a condamnat inculpatul și, în mod repetat, a descris argumentarea încadrării juridice a faptei de către prima instanță; a ignorat recomandarea expunerii asupra faptului, precum că organul de urmărire penală a comis o încălcare de competență, deoarece inculpatul a activat anterior în organele procuraturii, a plecat la pensie, ulterior având statutul de procuror-pensionar, fapt despre care se cunoștea încă la faza urmăririi penale.

10. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015, apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a indicat că reține concluziile instanței de fond privind achitarea inculpatului, care corespund circumstanțelor stabilite la judecarea cauzei.

Probele invocate în rechizitoriu nu confirmă vinovăția inculpatului de comiterea faptelor imputate.

Studiind și analizând probele administrate - declarațiile părții vătămate Doico I., martorilor Malic M., Malic G., Doicu V., Olușanschi A., Oboroceanu V., Lisovaia A., Noni V., Doicu M. și **Doicu R., care a declarat că a adresat în Procuratura Generală o plângere împotriva lui Doicu I.**, se impune concluzia, că acestea nu conțin dovezi relevante ce ar demonstra vinovăția inculpatului de faptele incriminate și că acesta întemeiat și legal a fost achitat. Or, inculpatul a acordat servicii de prezentare a apărării în fața organelor de drept și partea vătămată a acceptat onorariul solicitat, achitând nemijlocit sau prin intermediari, nu a avut careva obiecții asupra cuantumului sau modului de achitare, banii fiind recepționați și trecuți prin evidența documentară a BIA ”Talambuța”. Actele de recepție a banilor, de evidență și plasare în contul bancar, nu au fost contestate, fiind puse la baza sentinței, conform solicitării părților.

În cazul faptelor de extorcare de către inculpat a sumei de 2500 euro, în perioada 19-24 octombrie 2008, s-a comis o provocare mușamalizată, prin metode de presiune și intimidare asupra inculpatului, iar partea vătămată împreună cu rudele sale, urmăresc scopul de a obține restituirea sumei achitate pentru serviciile acordate de avocat, pe când el nu avea niciun motiv și niciun scop de a extorca bani de la partea vătămată, fiindu-i asigurat dreptul de recompensă prin încheierea contractului de prestări servicii juridice.

Instanța de fond, în mod justificat și convingător a considerat declarațiile părții vătămate și a martorilor insuficiente pentru condamnarea inculpatului, or, acuzarea nu a prezentat probe pertinente și concludente care ar dovedea vinovăția inculpatului. Doico I. și Doicu V. (alias Rustam), acționând în numele și interesul lui Doicu R., au transmis diferite sume de bani avocatului pentru serviciile prestate, dar cumulativ, sumele transmise, conform declarațiilor lor nu corespund sumelor calculate și pretinse ca fiind achitate, ținând cont și de faptul că unele sume le-au fost restituite.

Din afirmațiile părții vătămate rezultă că suma de 8500 euro ar fi fost onorariul stabilit de către părți și el are pretenții doar la suma de 2500 euro extorcată în luna octombrie 2008, iar mergând la poliție, a fost instruit a-l contacta pe avocat și a-l antrena în discuție privind plata sumei de 3200 dolari SUA.

Inculpatul nu a extorcat suma de 2500 euro în scop de a-l determina pe procuror să nu conteste decizia instanței de apel, ci a fost o provocare comisă față de inculpat și, coraportat la cazul lui Pareniuc V. către Republica Moldova, el nu poate fi supus răspunderii penale, urmând a fi achitat.

Martorii acuzării audiați nu au fost prezenți la discuția dintre inculpat și Doicu R., nu au asistat la transmiterea banilor de către Doico I. și Doicu V., nu cunoșteau condițiile contractului de asistență juridică, declarațiile lor purtând un caracter formal, nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, urmând a fi respinse ca neveridice.

Sunt lipsite de temei argumentele acuzării că nu a fost încheiat contract de prestare a serviciilor juridice, contractul din 05.03.2008 fiind administrat ca probă și cercetat, acuzarea neprezentând dovezi de nulitate sau fals a probei respective, situație care poate fi interpretată doar în favoarea inculpatului. Acuzarea nu a probat intenția inculpatului de extorcare de la Doico I. a sumei de 10.500 euro, anume cu scopul de a influența judecătoria care au examinat cauza lui Doicu R.

Totodată, au fost prezentate probe suplimentare care confirmă nevinovăția inculpatului - din borderoul bonurilor de plată seria DC nr. 480201-480249, rezultă că el utiliza bonurile date în perioada 03.04.2007-13.03.2008, conform borderoului bonurilor de plată seria EA nr. 809201-809250, BIA "Talambuța", acestea au fost utilizate în perioada 29.03.2008-15.10.2008, potrivit certificatului ÎS "Statistica" inculpatul a primit în perioada 01.01.1998-21.04.2015 formulare de documente primare cu regim special, raportând anual, prin darea de seamă, informațiile acumulate la Depozitul nr. 1. Conform certificatului eliberat de Serviciul fiscal de stat la 08.05.2015 cu nr. 26-15/1-09-810/4175, pe numele inculpatului sunt înregistrate două entități de activitate ÎI "Talambuța L.M." și CA "Talambuța Leonid".

Este întemeiată poziția inculpatului prin care insistă că Doicu R., la 04.12.2009, a depus o plângere la procuratură potrivit căreia el personal a încheiat contractul de asistență juridică din 2008, nu a reclamat că ar fi fost impus să semneze post-factum contractul menționat, iar **suma de 146.700 lei a fost depusă în contul bancar la 11.07.2008, cu trei luni înainte de înscenarea faptului de extorcare a banilor**. În timpul anchetării cauzei, actele ce țin de activitatea sa erau în automobil, dar nu au fost ridicate de către anchetatori. Conform descifrărilor telefonice, la 22.10.2008 el a fost telefonat de o persoană necunoscută, care i-a fixat o întâlnire cu Doico I., pentru a-i fi achitată suma de 2500 euro, apoi la 24.10.2008 a fost apelat de Doico I., acțiuni ce nicidecum nu demonstrează faptul extorcării de bani din partea lui. **Durata înregistrărilor video și audio a fost trucată, durata procedurii necorespunzând duratei procesului-verbal, înregistrările în procedura de activitate operativă de investigații au fost efectuate cu derogări de la prevederile legale, nefiind valabile.**

Sunt irelevante motivele apelului, că inculpatul a extorcat și primit bani în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 197.022,44 lei, în lipsa unui contract de prestare a serviciilor de asistență juridică cu Doicu R., contractul fiind întocmit ulterior de către inculpat, prin metode mișelești.

Or, inculpatul nu a prezentat în cadrul urmăririi penale contractul de prestări servicii juridice din 05.03.2008 deoarece nu i-a fost solicitat, de către organul de urmărire penală nefiind întreprinse măsuri de constatare a existenței sau lipsei acestui act la momentul reținerii persoanei.

Nevinovăția inculpatului a fost dovedită prin probele administrate, și anume - procesul-verbal de confruntare între învinuit și partea vătămată; procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice dintre inculpat și partea vătămată; informația parvenită de la IFS mun. Chișinău privind activitatea economică a ÎI "Talambuța Leonid" că agentul economic a fost inclus în lista întreprinderilor "delicvente"; bonul de plată nr. 809210 din 22.07.2008 pe numele beneficiarului Doicu I., prin care se confirmă recepționarea sumei de 126.400 lei pentru prestarea serviciilor juridice; setul bonurilor de plată seria EA nr. 809201-809250 utilizate de BIA"L. Talambuța" în perioada 29.03.2008-15.10.2008, din care rezultă că bonul nr. 809210 a fost extras conform ordonanței de ridicare; dispoziția de plată în contul bancar al BIA"L. Talambuța" la 11.07.2008 a sumei de 146.700 lei, ca onorariu din activitatea de asistență juridică; dispoziția de plată nr. 3 din 31.03.2009 privind achitarea impozitului în sumă de 23.488 lei de la venitul realizat de BIA"L. Talambuța" în anul 2008 în sumă de 235.200 lei.

Argumentele acuzării, invocate în susținerea lipsei faptului provocării din partea colaboratorului de poliție, care l-a determinat pe inculpat la comiterea infracțiunii, au fost combătute prin declarațiile ultimului referitor la discuția înregistrată și prezentată de acuzare, care nu corespunde discuției reale pe care o consideră ca fiind montată de reprezentanții organului operativ de investigații, **colaboratorul de poliție nelimitându-se la o supraveghere pasivă a activității faptelor infracționale ale inculpatului, dar a instigat inculpatul la comiterea infracțiunii. Astfel, acțiunile de efectuare a urmăririi penale au fost lovite de nulitate, fiind obținute prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la**

săvârșirea infracțiunii și provocarea admisă din partea organului operativ de investigație nu *are altă sarcină decât de a extorca de la inculpat suma de bani primită în calitate de onorariu* pentru serviciile acordate în cauza penală de învinuire a lui Doicu R., imediat ce acesta a fost eliberat din arest.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) pct. 8), 11) Cod de procedură penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod, prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

Totodată, contrar prevederilor art. 132/2, 132/4 Cod de procedură penală, organul de urmărire penală a efectuat acțiuni în cadrul activității speciale de investigații sub acoperire în lipsa ordonanței procurorului și autorizării judecătorului de instrucție.

La fel, a fost încălcată competența organului de drept de a face interceptări și înregistrări de supraveghere audio și video, și utilizare a altor mijloace tehnice de documentare, competențe atribuite SIS, fiind ilegal preluate de către subdiviziunile MAI.

Organul de anchetă nu a stabilit cert ce sumă de bani constituia onorariul avocatului și ce sumă a fost extorcată, și dacă a fost prezentă în acțiunile acestuia intenția de a extorca anumite sume de bani.

Acuzatorul nu a stabilit cine, când și în ce condiții a fost semnat contractul de asistență juridică din 05.03.2008, nefiind combătută versiunea inculpatului că contractul a fost încheiat la data indicată de Doicu V., suma de 11.000 euro fiind acceptată de părți ca onorariu pentru serviciile juridice ce urmau a fi prestate, cu plata în rate.

Organul de urmărire penală a încălcat competența ce ține de urmărirea penală, ori conform art. 34 al Legii cu privire la procuratură din 14.03.2003, competența urma a fi, exclusiv, a procuraturii, fiind un caz de bănuială a unui fost procuror.

Conform prevederilor art. 251 Cod de procedură penală, încălcările prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrag nulitatea actului procedural și conform art. 94 Cod de procedură penală, nu pot fi admise ca probe în procesul penal și nu pot fi puse la baza sentinței datele care au fost obținute de o persoană care nu are dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cauza penală cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor Codului de procedură penală, prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

Organul de urmărire penală nu a prezentat probe admisibile și incontestabile care ar demonstra că inculpatul a comis infracțiunea de trafic de influență și că rolul acestuia la comiterea infracțiunii a fost unul activ, în speță fiind prezentă situația de provocare a infracțiunii.

Este lipsită de logică invocarea privind lipsa contractului de prestare a asistenței juridice și că acesta a fost întocmit ulterior de către inculpat, prin metode mișlești, cu amenințarea aplicării violenței față de Doicu R. și rudele acestuia. Or,

prin scrisoarea prezentată este stabilit că Doicu R. i-a scris lui L. Talambuța din penitenciar, solicitând acordarea asistenței juridice contra onorariului de 11.000 euro. Versiunea dată a fost confirmată și prin contractul de asistență juridică încheiat la 05.03.2008 între Doicu R. și avocatul L. Talambuța, prin care ultimul și-a asumat obligația de a-l asista pe Doicu R., în calitate de apărător, în cauza penală, onorariul constituind suma de 11.000 euro, dintre care 500 euro urmând a fi achitați în avans.

Argumentele acuzării că declarațiile părții vătămate și ale martorilor demonstrează vinovăția inculpatului - au fost combătute, probele administrate dovedind că banii transmiși de Doico I. și primiți de inculpat au constituit plata pentru acordarea serviciilor juridice.

În apărare vine atât legea procesuală națională, cât și jurisprudența internațională, anume cauza Ramanauskas contra Lituaniei din 05 februarie 2008, Teixeira de Castro contra Portugaliei din 09 iunie 1998, Vanyan contra Rusiei din 15 decembrie 2005, Pareniuc contra R. Moldova din 01 iulie 2014 și Sandu contra R. Moldova din 11 februarie 2014.

Organul de urmărire penală era obligat să interzică procedura de obținere a probelor prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii. Prin urmare, probele obținute în urma provocării trebuie să fie excluse din hotărârea de condamnare, or potrivit art. 46 al CEDO, art. 4 al Constituției R. Moldova, jurisprudența CtEDO este obligatorie pentru executare, atât de către organul de urmărire penală, cât și de instanța de judecată.

Nu au fost prezentate probe pertinente și concludente ce ar demonstra că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, acuzarea neargumentând prin probe apelul declarat, nu și-a susținut poziția și nu a motivat dezacordul cu concluziile instanței de fond. Neprezentând probe noi, suplimentare, în susținerea acuzării, a omis posibilitatea legală de a o mai face, or, instanța de judecată, conform art. 24 Cod de procedură penală, nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării, de aceea, nefiind prezentate alte probe decât cele analizate, situația urmând a fi tratată în favoarea inculpatului.

Astfel, ținând cont de art. 26 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede că sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului, acuzarea nu a îndeplinit cerințele legii cu privire la prezentarea probelor de vinovăție a inculpatului, de prezentare a probelor suplimentare, ce ar servi ca temei pentru o interpretare nouă a probelor de către instanța de apel.

11. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău Dorina Tăut, a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că vina inculpatului a fost dovedită prin probele administrate, care au fost indicate și ca motive ale apelului, însă instanța de apel nu s-a expus asupra lor, ***nu le-a apreciat ori le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe*** ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului.

Decizia instanței de apel este contrară stării de fapt, stabilită în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești, instanțele apreciind doar probele care dovedesc nevinovăția inculpatului.

Instanța de apel ***nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele expuse în apelul declarat***, care au dovedit vinovăția inculpatului, și anume declarațiile părții vătămate Doico I., martorilor Malic M., Malic G., Doicu V., Doicu R. și Doicu M.

Din procesul-verbal de interceptare a convorbirii dintre partea vătămată și inculpat rezultă că, ultimul a solicitat 2500 euro pentru ca procurorul să nu conteste decizia, iar conform procesului-verbal din 24.10.2008, Doico I. a transmis suma de 3200 dolari SUA.

Potrivit procesului-verbal de reținere a bănuțului Talambuța L., la el au fost depistate și ridicate 32 bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA, în sumă de 3200 dolari SUA, fiind indicate numerele și seria bancnotelor.

Interceptările audio și video au fost efectuate cu respectarea prevederilor art. 135, 136 Cod de procedură penală.

Astfel, a fost dovedit faptul transmiterii de către Doico I. și primirii de către inculpat a sumei de 3200 dolari SUA, extorcați de către ultimul pentru a influența procurorul să nu conteste decizia în instanța superioară.

Martorul Doicu Radic a declarat că în iarna a. 2008 a telefonat inculpatul și acesta s-a prezentat la penitenciar, însă nu a semnat cu el nici un fel de contract și nu i-a transmis careva bani. La prima întâlnire nu au discutat despre onorariu, ulterior, inculpatul a solicitat 10-11.000 euro ca să-l elibereze. După ce a fost eliberat, a fost impus de inculpat să semneze niște documente, în caz contrar soția lui va rămâne în închisoare. Nu cunoaște ce acte a semnat, însă fiindu-i prezentate contractul și bonurile de plată a recunoscut semnătura sa.

Din bonul de plată anexat, doar cuvântul "Doicu" și semnul de lipsă a înscrierilor a fost efectuat cu cerneală violetă, restul înscrierilor sunt efectuate cu altă cerneală – de culoare albastră, iar semnătura din numele beneficiarului este cu pixul și conform declarațiilor lui Doicu Radic aceasta îi aparține lui.

Din declarațiile inculpatului rezultă că el a primit avansul de la Doicu V. Ultimul însă susține că nu a transmis niciun ban și nu a semnat careva documente. Martorul Lisovaia A., la fel a afirmat că banii au fost plătiți de Doicu V., atunci de ce bonul este semnat de Doicu R., care la 05.03.2008 se afla în penitenciar.

Sunt veridice declarațiile părții vătămate, a martorilor Doicu R. și Doicu V., că suma avansului a fost de 400 euro, dar bonul i-a eliberat doar pe 400 lei, iar bonul în cauză, prezentat în instanță de apărare, la fel și cererea lui Doicu R., și contractul de asistență juridică au fost îndeplinite ulterior, iar el impus să le semneze prin amenințări.

Bonul de plată cu nr. EA 809210 din 22.06.2008, de achitare a sumei de 124.600 lei de către Doicu V. pentru serviciile de asistență juridică prestate de inculpat către Doicu R., deoarece doar faptul că inculpatul a prezentat dovezi cum că bonurile de plată anume de acest fel și cu aceste numere au fost eliberate avocatului L. Talambuța, nu confirmă că el a fost îndeplinit la data indicată sau că Doicu V. a

transmis acești bani și a primit bonul. Astfel, Doicu R. declară că a semnat bonuri curate, în care nu era scris nimic, și nu la data indicată în bon, ci mult mai târziu.

În dispoziția de plată nr. 11 din 11.07.2008, conform căreia inculpatul a achitat suma de 146.700 lei pe contul bancar al BIA "Talambuța" pentru activitatea sa de avocat, nu este indicată perioada pentru care au fost primiți banii și nu confirmă că această sumă cuprinde onorariul primit de avocat de la Doicu R.

Probele suplimentare prezentate de apărare în instanță, și anume borderoul bonurilor de plată seria DC nr. 480201-480249, din care rezultă că L. Talambuța utilizează bonurile date în perioada 03.04.2007-13.03.2008, borderoul bonurilor de plată seria EA nr. 809201-809250 utilizate de ÎI "Talambuța" în perioada 29.03.2008-15.10.2008, certificatul eliberat de ÎS "Statistica" la 21.04.2015, certificatul eliberat de Serviciul Fiscal de Stat nr. 26-15/1-09-810/4175 din 08.05.2015, nefiind prezentate la etapa urmăririi penale, trezesc dubii referitor la autenticitatea lor. Totodată, din materialele cauzei rezultă că, la domiciliul și oficiul inculpatului au fost efectuate percheziții, însă nu au fost depistate careva acte referitor la apărarea lui Doicu R.

Nici prezentarea copiei declarației despre venituri pentru anul 2008 ale BIA "Talambuța", potrivit căreia în anul 2008 au fost încasate venituri în sumă de 235.200 lei pentru prestarea serviciilor de asistență juridică, în care au fost introduse sumele de 126.400 lei și 8400 lei, venitul fiind impozitat cu suma de 23.488 lei și confirmat, suplimentar, prin dispoziția de plată nr. 3 din 31.03.2008, nu dovedesc că în aceste venituri este indicat și onorariul primit de inculpat pentru apărarea lui Doicu R. în sumă de 8400 și 126.400 lei. ***Dacă suma declarată de 235.200 lei este venitul lui pentru tot anul, atunci onorariul pentru un singur dosar depășește jumătate din această sumă, ceea ce este greu de admis.***

Banii transmiși de Doico I. și primiți de inculpat nu sunt ca plată a onorariului pentru acordarea serviciilor juridice, ci au fost extorcați de către ultimul, susținând că poate influența judecătorii și procurorii la adoptarea unei hotărâri favorabile în privința lui Doicu R. ***Chiar și în cazul că admitem suma de 10.500 euro ca onorariul avocatului pe un contract de asistență juridică, a fost stabilit că inculpatul a extorcat 2500 euro, primind 3200 dolari SUA pentru a influența procurorul să nu conteste hotărârea adoptată,*** acțiunile acestuia încadrându-se în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Partea vătămată Doico I. și martorii Doicu R. și Doicu M., fiind audiați în instanța de apel, au confirmat că banii în sumă de 10.500 euro și 2500 euro, primiți de inculpat, au fost transmiși pentru influențarea judecătorilor și procurorilor, care examinau cauza lui Doicu R.

Fiind stabilit că a fost transmisă o sumă enormă pentru serviciile avocatului într-o singură cauză penală, acuzarea nu contestă dreptul avocatului de a-și stabili costul serviciilor, dar în cazul dat reieșind din informația privind veniturile inculpatului, prezentată de acesta în apărarea sa, a fost constatat că în anul 2008, mai mult de jumătate din venituri provin din acest caz unic.

Instanța de apel nu a apreciat nici faptul că toate actele care atestă primirea sumei de bani de către inculpat nu au fost depistate și prezentate pe parcursul urmăririi penale, acestea fiind prezentate în cadrul cercetării judecătorești.

Probele prezentate de acuzare și care au confirmat vinovăția inculpatului nu au fost apreciate de către instanța de apel, fiind făcută trimitere unilateral la concluziile instanței de fond și declarațiile inculpatului.

Instanța de apel nu a supus aprecierii toate probele examinate în ședința de judecată, menținând neîntemeiat o sentință contrară legii, fără a se expune asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat.

Reieșind din faptul neschimbării situației faptice la momentul rejudecării cauzei, instanța de apel nu numai a neglijat totalmente indicațiile specificate expres de instanța de recurs, dar a invocat aceleași motive, considerate neîntemeiate de către instanța de recurs.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11/1) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. ***Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.***

În această consecutivitate se reține că recursul ordinar este fondat în drept și pe temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cum ar fi că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 11. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările enunțate în descriptivul deciziei respective și inserate în pct. 10. din prezenta decizie, asupra căror motive concrete invocate în apelul procurorului și reproduse la pct. 3. din prezenta decizie nu s-ar fi pronunțat instanța de apel și care ar fi esența circumstanțelor că instanțele de fond și de apel au admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11/1) Cod de procedură penală și circumstanțele de drept și de fapt conținute în descriptivul hotărârilor contestate, care ar fi afectat soluția acestor instanței, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens.

Circumstanțele enunțate denotă că recursul respectiv nu întrunește condițiile de conținut în partea dată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din

oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, dar fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul menționat se reține că, în corespundere cu împrejurările relevate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **10.** din prezenta decizie, instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, în baza probelor administrate de acuzare și apărare, acestea fiind motivat apreciate în temeiul prescripțiilor din art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și al coroborării lor, corect dispunând achitarea inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii imputate, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, instanța de recurs în mod argumentat pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel și reproduse la pct. **3.** din prezenta decizie (*pct. 2., 3., 10., 11. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Pe lângă aceasta, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. **11.** din prezenta decizie, fondate pe mențiuni ca: **„nu le-a apreciat ori le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe... , nu a apreciat la justa valoare probele expuse în apelul declarat...”**, recursul menționat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei.

Totodată, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, conform cărora judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și poate da o nouă apreciere probelor, **eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere**

greșită a probelor, doar aprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a instanțelor de fond și de apel, care, nefiind temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, este invocată în recursul ordinar fără suport legal.

Mai mult, o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza hotărârilor de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Pe lângă aceasta, este de reținut că soluția de achitare a inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii imputate, cât și netemeinicia recursului ordinar coroborează și cu următoarele împrejurări:

a) potrivit art. 8 alin. (3), 66 alin. (2) pct. (1), 281 alin. (2), 296 alin. (2) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, actul de învinuire trebuie să cuprindă formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii. Inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit.

Conform rechizitoriului, inculpatul este acuzat că: „în perioada lunilor martie-septembrie 2008..., a extorcat și primit în diferite rate de la Doico I. suma de 10.500 euro, echivalentul a 164.005,8 lei, conform cursului valutar, susținând ca are influență asupra judecătorilor instanțelor judecătorești, **care au examinat cauza penală** pornită în privința nepotului său Doicu R., **pentru a-i influența să primească în cadrul cauzei penale examinate hotărâri** care l-ar absolvi sau i-ar ușura pedeapsa penală ultimului. Ulterior, în perioada 19 octombrie 2008 - 24 octombrie 2008..., a extorcat de la Doico I. suma de 2500 Euro și la 24 octombrie 2008 a primit suma de 3200 dolari SUA, ceea ce conform cursului valutar constituie 33.016,64 lei...”.

Or, în pofida normelor de drept enunțate, în actul de învinuire nu este indicat, deci nici constatat, data, locul, mijloacele și modul de săvârșire a pretensei extorcări și primirii de către inculpat a sumei de 10.500 euro, nefiind menționat cu care curs valutar și din care dată acuzarea a echivalat această sumă, și care ar fi mecanismul în cadrul cărui instanțele care deja **au examinat cauza penală** urmau să fie influențate **să primească în cadrul cauzei penale examinate hotărâri**.

Mai mult, chiar în recursul declarat, acuzatorul a indicat, contrazicând învinuirea, că conform declarațiilor părții vătămate suma total transmisă inculpatului este de 11.400 euro, adică una mai mică decât cea menționată în rechizitoriu.

La fel, specificările divergente din recursul ordinar că: „**din declarațiile inculpatului rezultă că el a primit avansul de la Doicu V. Ultimul însă susține că nu a transmis niciun ban și nu a semnat careva documente. Martorul Lisovaia A., la fel a afirmat că banii au fost plătiți de Doicu V., atunci de ce bonul este semnat de Doicu R.?...** sunt veridice declarațiile părții vătămate, a martorilor Doicu R. și Doicu V., că suma avansului a fost de 400 euro..., dacă suma declarată de 235.200 lei este venitul lui pentru tot anul, atunci onorarul pentru un singur dosar depășește jumătate din această sumă, ceea ce este greu de admis..., chiar și în cazul că admitem suma de 10.500 euro ca onorarul avocatului pe un contract de asistență juridică, (deci această parte a contractului este legală și valabilă în viziunea recurentului) **a fost stabilit că inculpatul a mai extorcat 2500 euro, primind 3200 dolari SUA pentru a influența procurorul să nu conteste hotărârea adoptată...**

fiind stabilit că a fost transmisă o sumă enormă pentru serviciile avocatului într-o singură cauză penală, acuzarea nu contestă dreptul avocatului de a-și stabili costul serviciilor, dar în cazul dat reieșind din informația privind veniturile inculpatului, a fost constatat că în anul 2008, mai mult de jumătate din venituri provin din acest caz unic...”, atestă că și procurorul are îndoieli asupra circumstanțelor invocate în rechizitoriu (pct. 11. din decizie)

Prin urmare, învinuirea înaintată inculpatului este una incompletă, neclară și divergentă, adică este una dubioasă. O asemenea învinuire a afectat dreptul inculpatului de a ști pentru ce faptă este învinuit, adică dreptul la apărare.

Totodată, art. 8 alin. (3), 24 alin. (2), 325 alin. (1), 389 alin. (2) Cod de procedură penală, prevăd că instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează doar în favoarea inculpatului.

Astfel, instanța de judecată nu este în drept să completeze din oficiu învinuirea cu circumstanțe în fapt care ar justifica-o și care ar agrava situația inculpatului, și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii;

b) în recursul declarat, acuzarea nu critică în niciun fel constatarea instanței de apel că: *„...Doicu R. a adresat în Procuratura Generală o plângere împotriva lui Doicu I...., în cazul faptelor de extorcare de către inculpat a sumei de 2500 euro, în perioada 19-24 octombrie 2008, s-a comis o provocare mușamalizată. Din afirmațiile părții vătămate rezultă că suma de 8500 euro ar fi fost onorariul stabilit de către părți și el are pretenții doar la suma de 2500 euro extorcată în luna octombrie 2008, iar mergând la poliție, a fost instruit a-l contacta pe avocat și a-l antrena în discuție privind plata sumei de 3200 dolari SUA. ...a fost o provocare comisă față de inculpat și, coraportat la cazul lui Pareniuc V. către R. Moldova, el nu poate fi supus răspunderii penale, urmând a fi achitat... suma de 146.700 lei a fost depusă în contul bancar la 11.07.2008, cu trei luni înainte de înscenarea faptului de extorcare a banilor. Durata înregistrărilor video și audio au fost trucate, durata procedurii necorespunzând duratei procesului-verbal, înregistrările în procedura de activitate operativă de investigații au fost efectuate cu derogări de la prevederile legale, nefiind valabile.... colaboratorul de poliție nelimitându-se la o supraveghere pasivă a activității faptelor infracționale ale inculpatului, dar a instigat inculpatul la comiterea infracțiunii. Astfel, acțiunile de efectuare a urmăririi penale au fost lovite de nulitate, fiind obținute prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii... provocarea admisă din partea organului operativ de investigație nu are altă sarcină decât de a extorca de la inculpat suma de bani primită în calitate de onorariu pentru serviciile acordate în cauza penală de învinuire a lui Doicu R., imediat ce acesta a fost eliberat din arest. Organul de urmărire penală a efectuat acțiuni în cadrul activității speciale de investigații sub acoperire în lipsa ordonanței procurorului și autorizării judecătorului de instrucție. La fel, a fost încălcată competența organului de drept de a face interceptări și înregistrări de supraveghere audio și video, și utilizare a*

*altor mijloace tehnice de documentare, competențe atribuite SIS, fiind ilegal preluate de către subdiviziunile MAI. Organul de urmărire penală a încălcat competența ce ține de urmărirea penală, ori conform art. 34 al Legii cu privire la procuratură din 14.03.2003, competența urma a fi, exclusiv, a procuraturii, fiind un caz de bănuială a unui fost procuror. Conform prevederilor art. 251 Cod de procedură penală, încălcările prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal **atrag nulitatea actului procedural** și conform art. 94 Cod de procedură penală, nu pot fi admise ca probe în procesul penal și nu pot fi puse la baza sentinței datele care au fost obținute de o persoană care nu are dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cauza penală cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor Codului de procedură penală, prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii”, cât și plângerea martorului Doicu Radic adresată Procurorului General, înregistrată la PG a RM pe 04.09.2012, cu solicitarea de a-l atrage pe Doicu I. la răspundere penală pentru amenințarea cu moartea, indicând că el a încheiat și semnat personal cu inculpatul contractul din 05.03.2008, privind acordarea asistenței juridice în cauza lui penală, contra sumei de 11.000 euro, iar partea vătămată Doicu I. l-a ponegriț pe inculpat și l-a amenințat pe el cu moartea dacă va depune pe caz declarații în fața instanței și va spune adevărul (v. 3, f.d. 190, 210).*

Prin urmare, necriticând aceste încălcări esențiale ale procedurii penale, invocate de instanța de apel și care în mod separat generează soluția de achitare a inculpatului, acuzatorul le-a acceptat prezumat și, astfel, se contrazice solicitând în recurs condamnarea ultimului;

c) totodată, contractul din 05.03.2008 încheiat și semnat de către inculpat și Doicu R. privind prestarea serviciilor de asistență juridică ultimului contra sumei de 11.000 euro, actele contabile și chitanțele financiare ale BIA ”Talambuța”, inclusiv borderoul bonurilor de plată seria DC nr. 480201-480249 din perioada 03.04.2007-13.03.2008, borderoul bonurilor de plată seria EA nr. 809201-809250, BIA ”Talambuța” din perioada 29.03.2008-15.10.2008, potrivit certificatele ÎS ”Statistica” și a Serviciului fiscal de stat din 08.05.2015 cu nr. 26-15/1-09-810/4175, declarațiile inculpatului că a primit în baza respectivului contract în rate 8500 euro, iar pe 24.10.2008 și restanța de 3200 dolari, relatările martorului Doicu Radic conținute în cererea adresată inculpatului de a veni în penitenciar pentru a încheia cu el contractul de asistență juridică contra sumei de 11.000 euro și în plângerea adresată Procurorului General, înregistrată la PG a RM pe 04.09.2012, cu solicitarea de a-l atrage pe Doicu I. la răspundere penală pentru amenințarea cu moartea, indicând că el a încheiat și semnat personal cu inculpatul contractul din 05.03.2008, privind acordarea asistenței juridice în propria-i cauza penală contra sumei de 11.000 euro, iar partea vătămată Doicu I. l-a calomniat pe inculpat și l-a amenințat pe el cu moartea dacă va depune pe caz declarații în fața instanței și va spune adevărul (v. 3, f.d. 190, 210), cât și declarațiile părții vătămate Doicu I. că **s-a certat cu Doicu R. și, deoarece nu mai avea bani și s-a adresat la poliție** (pct. 2., 10. din decizie), confirmă cu elocvență că suma de 11.000 euro a fost din start destinată doar remunerării inculpatului pentru prestarea serviciilor juridice – versiunea părții vătămate Doicu I. survenind în mod dubios și neîntemeiat abia la achitarea ultimei rate de 3200 dolari, a

fost primită de inculpat și trecută prin evidența contabilă a BIA ”Talambuța” în conformitate cu prevederile contractului din 05.03.2008, reglementat de Codul civil, în special conform clauzelor de la pct. 3.1, 3.2., 3.3. – serviciile avocatului se stabilesc în sumă de 11.000 euro... clientul sau rudele lui achită avansul de 500 euro.. restul sumei se va achita la finele soluționării cauzei sau oricând... cu condiția că Doicu Radic va fi achitat sau va fi condamnat condiționat..., acest contract fiind juridic valabil până în prezent prin necontestare, fapt confirmat în recursul ordinar și de acuzator prin remarca că: „**acuzarea nu contestă dreptul avocatului de a-și stabili costul serviciilor**” (pct. 11. din decizie).

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că recursul de pe rol este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Dat fiind că recursul ordinar este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

13. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 aprilie 2011 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2015, în privința inculpatului Talambuța Leonid Mihail, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 aprilie 2016.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Nadejda Toma

Petru Moraru